

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adtnak. Bérmontellen levelek csak ismert cikkeket fogadtunk el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vilákre postán küldve:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:

Öt-hasabos poltör egyezri bejártatásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyilatár 4 hasabos poltörért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája. Főpiac, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény nyomat az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

Debreczen, okt. 5.

Az elnökválasztás szokott a pártok első mérközése lenni a képviselőházban. Ilyenkor az ellenzék összeszedi minden erejét s habár nincs is kilátása a győzelemre, de legalább imponálni akar számbeli erejével, buzdítani, bátorítani saját pártjeleit s tiszteletet parancsolni az ellenfélnek.

Igy történt ez nálunk, ha jól emlékszünk, még minden országgyűlés megnyitása alkalmával. Csak azon időben, midőn még a szélsőbal bölcsőkorát élte s oly csekély töredéket képezett, hogy maga sem tekintette magát számításba vehetőnek, szavazott az a néhány elkeseredett hazafi üres czédulával. Máskor felszokta állítani mindig minden parlamenti párt a maga jelöltjeit.

A legutóbb lefolyt országgyűlési ciklus kezdetén 1878-ban az ellenzék minden árnyalata (akkor három pártból állt az ellenzék) egyesült az elnökválasztásra s Bittó István személyében állították fel közös jelöltjüket. Akkor vérmes reményekkel szállt síkra az ellenzék. Ma? Ma ösztörtön, reménytelenül indul a megnyúló küzdőterre. Nincs már közös ellenzéki jelölt; a függetlenségi párt a maga szakállára dolgozik, a mérsékelt ellenzék elbukik s legtanácsosabbnak tartja meg sem jelenni a küzdőterre, nehogy meglássa a világ, mily kevesen vannak.

Az elnökválasztás nagyon siralmasan ütött ki az ellenzékre. A számok világosan beszélnek s azok ellen hiába minden rugdalózás. A szabadelvű párt jelöltje Péchy Tamás kapott 205 szavazatot, a függetlenségi párt jelöltje 66 ot, a mérsékelt ellenzék 16 üresen beadott szavazó czédula képviselte. A pártok tehát az első mérközésnél, következő arányokban jelentek meg a küzdőterre: 205 — 66 — 16.

Ime az a kormánypárt, melyet már haldoklónak, felbomló félben levőnek hirdettek, már legelső megjelenésével oly impozáns módon lép föl, hogy eltörpül mellette az egyik ellentél, a másik pedig mutatni sem meri magát.

Ha ez első mérközésből következtethetünk az országgyűlés további fo-

lyára, nagyon megnyugtató a következtetés, melyet abból vonhatunk.

Mindenelőtt látjuk, hogy a különböző ellenzéki pártoknak a múlt országgyűlés kezdetén megpróbált tömörítését már meg sem kísértették. Az ellenzéki pártok a helyett, hogy közös cselekvésre egyesültek volna, még az ideiglenes adhoc egyesülésnek gondolatától is irtóznak. A szélső bal nem lehet már a mérsékelt urak szekerébe befogni, hogy segítsen őket az uralom magaslataira fölhozni. Most már a szélsőbal követelmé meg a mérsékelt uraktól ezt a szíves szolgálatot, mire azonban legkevésbé sincs kedvök azoknak. Eszök ágában sem volt, hogy visszaadják a három év előtti kölcsönt, s a mint akkor a függetlenségi Bittóra szavaztak, ugy most a mérsékelt szavaztak volna a függetlenségi jelöltre. Olyan nincs. Majd ha fagy.

Az első tehát, a mit már most világosan láthatunk, a barátság meglazulása a két ellenzéki párt közt. A habarék nem bocsáthatja meg a szélső balnak, hogy annyi sok kerületből kiverte őket, roppant az elkeseredés a sok kimaradt nagy ember miatt (a mérsékelt ellenzéki tudvalevőleg mind nagy ember). Nem is fogják tehát elmulasztani a mérsékelt urak, hogy neheztelésüket ne éreztessék a szélső ballal, mely a helyett, hogy őket fölfelé tolni segítse, leszorítja.

A másik, a mi szintén rögtön szembeüt, a mérsékelt ellenzék szörnyű megfogyatkozása, melyet hiába akartak palástolni azzal, hogy nem állítottak fel jelöltet a képviselőház elnökségére. A közönséget nem lehet elámitni. A választások után mindjárt még lehetett port hinteni a közvélemény szemébe, innen is, onnan is, majd a kormánypárttól, majd a szélsőbalról csipkedni el egy-egy nevet s a magok lajstromába sorozni, az új embereket, kiknek pártállása nem volt még határozottan ismeretes, kit lehetett mérsékelt ellenzéknek hirdetni; de most már minden efféle szemfényvesztésnek vége, minden fogás hiába. Most láthatni hát, hogy mennyien vannak.

Ez a megfogyatkozott gyöngé párt nem képez többé akadályt a szabadelvű

párt útjában, melynek nem kell most már az önvédelemre, hanem csupán a haza érdekében kifejtendő munkásságra gondolnia.

— A fölrati javaslatot a mérsékelt ellenzék részéről Horváth Lajos, a függetlenségi párt részéről Helfy Ignác fogja megírni.

— Az országgyűlési függetlenségi párt tegnap tartott értekezlete a kettős kerületek kérdésével foglalkozott. A baksei és pinze helyi kerületek feletti végleges határozat elhalasztott. — Eötvös Károly a nagy-körösi kerületet tartja meg a párt határozata szerint s így a duuavecei kerület üresedik meg. Csanády Sándor a karczagi és félegyházi kerületek közül a félegyházi megtartására hivatalik fel s így a karczagi kerületben lesz új választás. Az erdélyi kettős kerületekre nézve az ottani végrehajtó bizottság intézkedett. Székelyudvarhelyen Ugron Gábor lemondott s ott Orbán Balázs ajánlatik s Ugron Kolozsvárt tartja meg. Bartha Miklós Kolozsvárról lemondva, Szilágyosmlyót tartandja meg s így ezáltal Kolozsvár egyik kerülete megüresül. Bartha Miklós azonban kéri a pártot, hogy ezen határozata nehány napig ne legyen kötelező, felkérve előbb a kolozsvári párt, hogy belenyugvasát adja a párt határozatához.

— Az adók és közzévedelmek — a mint a „Pesti Napló“ biztos forrásból értesül — egyre igen kedvezőleg folynak be s az eredmény, tekintve azt, hogy az idén elemi károk miatt igen nagy adóleengedések történtek, teljesen kielégítő. Az állami pénztárak mindig bőkezűvel rendelkeztek, bár időközileg nagy mértékben (egy alkalommal 7 millió) folyt k vissza a kamatleszállítás folytán a kamatozó pénztári jegyek. Az új fogyasztási adók is — ugy látszik — meg fogják hozni a praeliminált jövedelmet.

Ütközet után és ütközet előtt!

(T.) A debreczeniek nagy megpróbáltatásnak lesznek kitéve. Mint a lapok írják: Tisz a Kálmán szülő városának programját fogadja el, Debreczen kívül az országban mindenütt igen természetesnek fogják találni, el vagyunk rá készülve, hogy Debreczenben nagy visszatetszést fog szülni, noha, igazán megfontolva az ügyet Nagyvárad formálhatott Tiszához legtöbb jogot, s ha valamelyik e három kerület közül, hát Nagyvárad mélyen sértve érezte volna magát, ha a város szülőtte, szülővárosa felett más várost részesített volna előnyben.

De hát miért teszi ezt Tisz a Kálmán? kérdezhették volna megütödvé nagyváradi választók, s igazán nehéz lett volna rá a felelet, holott ha Debreczen kérdezi, ha Sepsi szent György kérdezi, hát e kérdésre a legkorrektebb választ lehet adni: mert „Nagyvárad szülő városom.“ s ha bár e válasz azért nem nyugtatja is meg a kedélyeket mindjárt, de legalább nem sértő, holott ha szülő városa felett más városnak nyujt előnyt? (de csak ugy kell venni a dolgot amint van.) hát nem az egész országban az a kérdés merült volna-e fel: „S ugyan miért nem Nagyváradot választotta? Még Sepsi Szt. György, ha már egészen ösztöntek akarunk lenni, jogosabban neheztelhetne mint Debreczen, nem akarjuk taglálni hogy miért, hiszen a debreczeniek azt ugyis érzik, ugyis tudják, — de sértés azért nem lehet még reájuk nézve sem, hogy Tisz a Nagyváradot választotta, — mert hát szülőváros! — ezt a tényt nem lehet ignorálni, holott ha Debreczent választja? hát a másik két választó kerület, nagyon jogosan érezhette volna magát sértve.

Nem akarjuk a derék debreczenieket sem vigasztalni, sem kapacitálni, mert hiszen mi magunk is belátjuk, hogy mikor valaki igazán érez, hát annak inkább fáj mint használni a vigasztalás, sőt magunknak is fáj miszerint oly felett kell eszmét cserélnünk mely nem kellemes egyikünkre nézve sem: amde hallgassunk-e hát? Hallgassunk-e mikor mi együtt éreztünk Debreczenel mikor küzdött, s ha bár nem személyesen is, de ott küzdöttünk szellemileg lelkes sorai közt a nemes választóknak. Es hát most ott hagyjuk-e őket, mikor el tudjuk képzelni levertségüket, s akar használni akár nem használni, a jóakarát legalább meg van benaunk a vigasztaló szó feltör lelkeinkből!

Aztán meg hát, ne igyekezzünk azon: hogy csakugyan megértessük e derék néppel hiszen ha megért, ha elfogadja azon nézetünket melyet az egész szabadelvű párt, sőt hiszszük magának vall az egész ország könyebb-ségére fog esni neki is, ha t. i. belátja azt: hogy nem lehetett másképen! Ha például lett volna egy választott bíróság mely a felett döntsön: melyik kerületet fogadja el Tisz a hogy legkevésbé sértse meg a másik kettőt? — hátha maga Debreczen ül ama választott bíróságban, s igazán ugy itél mint részrehajlatlan bírónak itélui kell? — nem itélhetett volna másképen valja ezt be magának minden méltányosan gondolkozó választó.

A „Debreczeni Ellenőr“ tarczája.

Tűz a tengeren.

(Rajz.)

Dumas Sándortól.

Márczius 1-sején reggel 10 órakor egy pompás három árboczos küzdött az atlanti oceanon dühöngő heves viharral. A főárbocon egyetlen vitorlát duzzasztott a szél, a többiek gondosan be voltak vonva, s összetegergetve, az oldalablakok leszegezve, s az őrtálló katonák megkötözve.

E hajó a Kent volt, az angol kelet-indiai társulat remek hajója: Cobb Henrik kapitány parancsnoksága alatt Bengália és Khina felé vitorlázott.

Volt rajta: husz tisz, háromszáznegyvennégy közkatona, negyvenhárom asszony és hatvanhat gyermek, kik mind a 31-ik gyalogezredhez tartoztak. Ezenkívül volt 20 utas, s a hajó személyzete száznegyvenolc ember, a tisztekkel együtt.

1825. febr. 19-én szálltak hajóra, minden aggodalom nélkül, mert a hajó új volt, s a kapitány tapasztalt tengerész. A kényelmes gyors s szerencsés utazásnak semmi feltétele sem hiányzott.

Úde, éjszaknyugoti szél dagasztotta a vitorlát, s a pompás hajó elhagyta a la Manche csatornát, február 23-kán kifutott az atlanti tengerre.

Daczára a néha-néha keletkező rossz időnek, az utazás szerencsésen folyt február

28 káig, a mikor egy heves délnyugoti irányú szélroham, mely meg-megújult s ereje fokozatosan emelkedett, az utazás folytatását teljesen lehetetlenné tette.

Ily helyzetben voltak márcz. 1-én, mikor történelmünk kezdődik.

Daczára az elővigyázati rendszabályoknak, a hajó, melyet a hullámok majd a magasba dobtak majd a mélységbe ragadtak, ijeszten inogott jobbra-balra, s ezt még féltelmesebb tette néhány tona bombának és golyónak elszabadulása és fel s alá gurulása a hajófenéknek.

Délfel ez az ingás oly iszonyu mérvet öltött, a hajó annyira meg-meghajlott, hogy az árbocok kitézete két-három láb mélyen merült a hullámokba.

A különszobák és a közös terem burorai, bármily szilárdan voltak is megerősítve, felteptek, s iszonyu zörejjel jobbra-balra repültek, ugy, hogy az embereknek lehetetlen volt ott maradni.

E pillanatban a tengerésztisztek egyikének eszébe jutott, hogy meg kellene nézni e borzasztó rázkódások közepette a hajófenékben nincs e valami baj.

Két matrózt szólított, s megparancsolta az egyiknek, hogy lámpával lássa el magát. Megtörtént.

Lementek. Ott észrevette a tisz, hogy a lámpás alig pislog, s félvén attól, hogy ha ő maga igazítja odalent, tűz keletkezhetik, felküldte a lámpással az egyik matrózt a fedélzetre, hogy frís belet tegyen bele.

Öt perc múlva megjelent a matrós, s a tisz észrevette, hogy egy borszeszes hordó a többiek tetején, fenyegetőleg kimozdult helyé-

ből. Kezébe vette a lámpást, s megparancsolta kísérőinek hogy hozzanak köteleket és szökeket, a hordót helyére erősíteni.

Egyedül maradvá megragadta félkezével a leesen készülő hordót, (másikkal a lámpát tartotta,) e pillanatban azonban a hajó oly rázkódást kapott, hogy a tisz a lámpát kiejtette kezéből.

Ez veszedelmes volt. Gyorsan utánahajol, hogy felveszi, de sietésében meglepedezik a hordó, elereszti: az lezuhan, s megrepedt dongái közül ömlik a borszesz. Egy pillanat alatt ott van a lámpánál, lánggalobban, s a kéken égő folyadék szerteszét szalad.

A helyett, hogy a rémület kiáltásával felhármázta volna az embereket, tartóztatta magát mindaddig, míg a két matrós vissza nem tért. Egyiket rögtön a kapitányér küldte, a másikkal a tűz korlátozásához fogott.

Futva jött az izgatott kapitány, s kiadta rendeleteit a tűz eloltására. A szivattyukból fecskenedtek, csöbörökből öntöztek, s vizes ponyvakkal betegergették a bors hordókat.

A tisz, a kinek elbeszélése nyomán e katasztrófát írjuk, s Mac Gregor őrnagy, bátor és okos katona, épen kapitány szobájában vizsgálták a barometer állását, mikor a szolgálattelvő tengerésztisz Mr. Spence belépett, s haig hangon mondá:

— Tűz van a hajófenékben, a szeszes italok pinczéjében. Nézze meg őrnagy ur!

Ezzel Mr. Spence a fedélzetre ment, s ott fel s alá sétálva a rend felett örködött, oly nyugalommal, a minő csak az elemek dühögése közt lehetséges volt.

Mac Gregor őrnagy még kételkedett.

A lejáró lépcsőhöz sietett, honnan már a

füst kezdett felszállani, s ott találta Cobb kapitányt és tiszteit, kik a legnagyobb hidegvérrel osztogatták a parancsokat, melyeket a katonák és matrók hasonló hidegvérrel hajtottak végre.

— Ah! ön az őrnagy? — szólta a kapitány.

— Igen parancsnok ur! Talán én is segítségre lehetnék valamiben.

— Gyűtse össze tiszteit, s örködjének, hogy a katonaság között semmi zavar ne keletkezzék.

— Tehát olyan komoly volna a helyzet? kérde az őrnagy.

— Az ördögbe is, hát nézzen oda, szólt a kapitány, a füstre mutatva, mely a lépcső alján levő ajtón tödult ki.

Az őrnagy aggodalmasan biccentett fejével s ezzel Fearon alezredeshez fordult.

Az alezredes lakosztályában volt, hol neje köré gyülekeztek a tisztek nejei, hogy a tengeri vihar borzalmait társaságban könnyebben elviselhessék.

Az őrnagy kopogtatott az ajtón, azzal a szándékkal, hogy majd kihívja az alezredest s értésére adja az ujonnan fenyegető veszedelemet. Az ajtó nyílásakor azonban az asszonyok megpillantották aggodó, majdnem ijedt arcát s egyszerre felugrottak a kérdék, hogy tán a vihar vett komolyabb fordulatot?

Az őrnagy azonban mosolyogva nyugtatta meg őket s becület szavára mondta, hogy a mi a vihart illeti, semmi okuk sincs félni s az őrnagy szavára le is csillapult félelmök.

Fearon alezredes katonáihoz sietett, az őrnagy pedig vissza az égés színhelyére.

Különben azt hiszik, de mindenesetre úgy is lesz, hogy azaz értelmiség, mely bebirta látni, hogy a Tiszta megválasztása Debreczenben a szabadelvű párt névze, valóságos erkölcsi diadal, azaz ész értelmiség behirná látni azt is, hogy e diadalból semmit nem von az le, ha Tiszta, a legtapintatosabb eljárás szerint, a nagyváradi mandátumot választja is, és hogy Debreczenre nézve annál nagyobb dicsőség minél hazafiasabban megbírja magát adni ezen parancsoló körülménynek, amde hogy a kedély izgatottságon felül ne kerekedhessék a higgadt ész? — arra a szélsőbálnak bizonyosan van gondolja pedig ami Debreczen értelmi hitélet legjobban megfontaná, s őt mint nem a maga lábán járó közönséget valósággal megalázná nemcsak a magyar, de az urópai közvélemény előtt, ami leginkább arczába kergetheti a vért nemzetének, ha e választó kerület mely ma büszkeségünk, oly valami kiskorúságot árulna el, hogy, mert az esemény nem egészen úgy mosolygott rá mint azt ő remélte, hát most a jövőnek szemébe nézni nem mervén, férfiatlanul öszserogyva vakeszköz gyanánt vonszoltatná magát az ellenzék által.

Persze hogy az most hasznát akarva huzni azon emberi gyengeségből, melyet hogy a kedély izgalom által fokozhasson, hát képzeld, mennyire kezére jár azoknak, kik elégedetlenek a történetekkel. De hát nem ismeri fel ezt a vigyorgó önérdéket a debreczeni ember, s eltűrné azt, hogy fejére üljön és ugy ássa ki szeméit, hogy aztán vezethesse? Igazat adnának azon szélsőbali gyanúsításnak hogy a választókat nem meggyőződés, hanem egyéni érdek vezette? — Mert hiszen a meggyőződés nem változhatik meg pár hét alatt. Hát hogy Debreczen választóinak homlokára ily bélyeget süssenek? — azt minden magyar szégyelhetné!...

Az sértené meg ezt a várost legjobban ki ilyesmit merne felőle állítani, — pedig hát a szélsőbaliak most azt hiszik, s már is úgy tekintenek eme kerületre, mint prédájokra. Hát csak higgyék! De hogy akadjon debreczeni ember ki most Tiszta a szavazván szélsőbali adja szavazatát? — Ilyesmit aligha megirhatnak valaha a magyar történelemben.

Egy indítvány nem a maga helyén és idejében*)

Egy országos protestáns lelkesi értekezletnek folyó évi október 30-án tartása ügyében, Czelder Márton atyánkfa Felső-Bányáról szeptember 24-ől egy meghívót küldött szét a református, ágostai hitvallású és unitárius lelkesekhez.**) Mely értekezletnek célja lenne, hogy „a magyar ref. egyház hivatalos zsinata mellett, egy kis nem hivatalos zsinat tartassék, melyben a semmi tekintetek által nem befolyásolt evangéliumi protestáns szellem lángja, szabadon lobogjon.“ Először K. Tóth Mihály debreczeni lelkes, egyházi beszéd tartására pedig Filó Lajos nagy-körösi lelkes urak kérték fel általa.

Nagy mértékben elismerjük a lelkesi értekezlet szükségét és fontosságát, mind a mellett megvalljuk nagy meglepetéssel és ámulattal olvastuk ez országos lelkesi értekezletre, illetőleg nem hivatalos zsinatra e fölhívást, s nem akarva most az ügy tüzetes tárgyalásába bocsátkozni, vitát kezdeni a

*) A „Debreczeni Protestáns Lap“-ból.
**) Emeghívót a „Debreczen“ is közölte s most azért látjuk szükségessének e cikk közlését.

Távollete alatt a dolgok sokat változtak. A borszesz könnyű kék lángját, mely még könnyen megfékezhetőnek tetszett, sűrű füst borította, mely vastag gomolyokban tödült ki mind a négy lejóró ajtaján. Egyszermind átható kátránybűz kezdett terjengeni a földszeten.

Az őrnagy ennek oka után tudakozódott s a kapitány így felelt:

— A láng elérte a boros hordók kamaráját s a kőtéraktárat.

— E szerint el vagyunk veszve? — kérde az őrnagy.

— Igen; felelé egyszerűen a kapitány.

Azután emeltebb hangon, mely a veszély fenyegető voltát jelezte, így kiáltott:

— Nyissatok utat a víznek a földközre, szaggassátok fel az összes szelelő lyukakat, tépjétek le az alsó útegek lövéinek deszkáit, hogy a tenger minden oldalról benyomulhasson.

Siettek a parancsnak engedelmessékné. Ekkor már néhány katona, egy aszony és több gyermek elveszett, a hullámok által elsodoratva, a mint a földközről, a földszetre igyekeztek.

Fearon alezredes, Brayné kapitánynak, s a 31-ik ezred többi tisztjének kíséretében az első fenébe siettek, hogy a lőreket megnyissák; utközben a másodkormányosra bukkantak, ki a füstől félig megfuladva, majdnem eszméletlenül támaszkodott a falnak, mely mellett kissevevedett matrózok heverték sorjában: ezeket már megfojtotta a füst.

Ez valóban ez a füst oly gyilkos, oly sűrű volt, hogy alig tudtak annyí ideig ott

felelt, csak annyit jegyzünk meg, hogy ezen indítvány — itéletünk szerint — nagyon időszertlenül. Hiszen a zsinati tárgyakra nézve megiettek hallgatva a convent által az egyházkerületek, azok által az egyházmegyéek, eképen minden lelkes előtt nyitva állott az ut, azokhoz hozzájárólagi ugy hivatalosan, mint nem hivatalosan, irodalmi uton is; és így elég alkalom volt, hogy a „protestáns szellem lángja szabadon loboghasson“, mire való tehát egy ily összejövétel scenirozása, épen a zsinat megnyitásának napja előtt? De nemcsak időszertlenül, de még veszélyes irányzatnak is tartjuk mi az ilyen áramlatot és eljárást, hogy mind-n előkészület, irodalmi megvitátás és az egyházi hatóságok tudta nélkül, közvetlen a zsinat előtt az összes prot. lelképásztorok jöjjenek össze tanácskozái, azaz nem hivatalos zsinatot tartani; vajjon nem ellenkező-e az a jó rend fogalmával? s miképen tanácskozhatnak jobban és nagyobb érdekekkel, az összes evangélikus és unitárius lelkesek, a református lelképásztorok állá-ára, viseletére, személyi és szólásszabadságára vonatkozó dolgokról, mint a ref. egyházak épen a közbizalom utján előállított zsinati képvisleti testülete? S vajjon nem tünhetik-e fel némelyek épen a protestáns egyház ellenségei előtt e tény ugy, mint egy kihívás a zsinattal szemben? s vajjon ha az nem kellő higgadsággal folyónék le, nem többit árthatna-e az egyházuk jó hírnevének, mint máskülönbén ha a legjobban intéztéknek is el — használhatna? Valójában nem növeljük a protestantismus értékét és becsét azzal, ha szabadságunkat ugy használjuk fel, hogy abban a mi ellenségeink nagyjító üvegen is, valami fejtelenségre való törekvés szomorú körtönetét észlelhetik és sejdíthetik; sem mondhatják-e pedig igen jogosan ezek a mi jó barátaink, hogy a ref. egyház zsinatát megelőzi tisztán a lelképásztorok országos gyűlése, hogy tanácsával, utmutatásával irányt adjon a hivatalos zsinat működésének. Bizony mondhatják: nem nagy bizalomnak jele a megkezdődő zsinatra nézve.

Ellenkezik ezen indítvány továbbá, egyházközmányunk történelmi multjában gyökeres paritás elvével is, eddig a paritás nagyon is túlsúlygott, még az egyházi törvény-székeken is gyakorlatban volt az, és a magyar ref. egyháznak nagy szüksége van továbbra is annak fentartására; épen azért ha Czelder M. atyánkfa az egyházközmányi tervezet szerinte hiányos és hézagos voltát akarja kijavítani, melyek t. i. a lelkesek állására, viseletére stb. vonatkoznak, miért csak is egyedül a lelkesekhez folyamodik, miért mellozi egyházi életünkben a másik kétségtelen és lényeges factort, a világi elemet? Talán csak nem akarja az alkalommal a Sinay-fele procedurát ismételné?

Még költséges is ezen összejövétel vagy nem hivatalos zsinat, kivált ha az a mint tervezve van, több napon keresztül tartani fog, ha szintén a lelképásztorok közvetlenül a megkezdésből viselik is azon kiadás; költségesnek pedig gztér mondjuk, mert szükségtelen kiadás lesz, mely nincs a jelenlegi körülmények és viszonyok között semmivel sem indokolva.

Részünkről tehát az egész indítványt mint a mely nem a maga helyén és idejében tételt, úgy akaraból de elhárítelenkedésből származotnak tekintjük s fel vagyunk hatalmazva értesíteni mind általában az országos protestáns lelkesi értekezletre vonatkozó indítványt a felől, hogy Könyves Tóth Mihály debreczeni lelkes ur akkor, midőn a conventi tagságról lemondott, visszavonult ugy az egyházi mint a politikai tereen való működéstől s azt a kevés erőt, melylyel hanyatlott élete késő napjaiban Isten jóvoltából még bír, egyedül lelkesi hivatala kötelességeinek teljesítésére kívánja szentelni. Így a jóváhagyás reményében Czelder ur által anticipálva felajánlott elnökséget sem fogadhatja el.

maradni, amennyi a kapitány parancsának végrehajtására szükséges volt.

A kitárt nyílásokon vadul özönlött be a tenger, s összetörte a deszkafalakat, s kilódtva helyökből a legnehezebb és legjobban leszegezett ládákat.

Borzasztó látvány volt a tengernek ez a dühöngése, s a szemtanuk mégis az örömnök egy nemelől néztek, remélvén, hogy a nagyobb veszedelemtől csak ily módon fognak megszabadulni.

Térdig gazolva a vízben, a tiszték szakadatlanul biztatták egymást az al az éles és rikácsoló hanggal, mely kétségtelemné teszi, hogy az, a ki így kiált:

— „Reméljétek!“ már mindea reményét elveszítette.

Ez a vitzömeg, mely a hajófenébe ömlött, nem hártotta el, csupán ehalasztotta a kérélyhetetlen katasztrófát. A kilátások a levegőbe röplésre csökkentek, de az elsüljedésre növekedtek: csakhanar azt vetik észre, hogy a hajó néhány lábbal merült.

Az elveszés kikerülhetetlen vala; de különböző nemel közül mégis inkább azt választották, mely később volt bekövetkezendő.

A kitért nyílásokat azután nagy fáradsággal újra bezárták, s a tiszték visszatértek a fedélzetre. Körültekintettek: borzasztó és felséges látvány tárulni eléjük.

A fedélzeten 6—700 emberi teremtés zsjbogott; tengerészek, katonák, utsök, emberek, asszonyok, gyermekek öszsekearodva. Néhány asszonyt a tengeri betegség ágyhoz szegezett, de mikor a mindnyájuk életé fenyegető veszedelemről értesültek, ott hagyták fekvőhejüket, s a viharos éjszakának, a

Filó Lajos n. körösi lelkes ur pedig következő nyilatkozatot küldötte be hozzánk:

„Czelder Márton t. barátom f. hó 23-ról keit levélben arra kért föl, hogy a Debreczenben f. évi október 30-án tartandó országos prot. lelkesi értekezleten a szónoki tisztet végezzem. Mielőtt én, kinek ezen értekezletnek sem előzményeiről, sem legközelebbi céljáról semmi tudomásom sem volt, az ajánlott megbízás elvan nem fogadása iránt nyilatkozhattam volna: mindjárt harmadnapra kaptam nevezett t. barátomtól f. hó 24-ről keltező a nyomtatott felhívást, melyben a többek között az van, hogy ezen országos értekezésen az ima és egyházi beszéd tartására általa én ltem felhiva.

Nehogy ezen felhívó szózat, mely azóta valószínűleg minden irányban szétküldött, félreértésekre szolgáltatasson alkalmat; mellőzve itt ezen országos értekezlet felett minden reflexiót: kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy bár mennyire helyeslem az országos lelkesi értekezlet eszméjét s bármennyire kívánatosnak tarthatom, hogy annak módja és rendje szerint meg is valósuljon, teljesességgel nem vagyok ezen helyzetben, hogy ezen meghirdetett országos prot. lelkesi értekezleten megjelenjek és ott bármi néven nevezendő szónoki tisztet végezzek.“

Ime ezek után mi föltétellezzük protestáns lelképásztoraink bölcsessége és higgadsága felől, hogy oly országos értekezletben vagy nem hivatalos zsinatba, mely kellőleg nincs előkészítve s különböző félreértésekre és találgatásokra szolgáltatna alkalmat, bizonyosan nem fognak sergelni. Ha megjelennék is többen közülök a magyar ref. e yház mindenesetre nagy jelentőségű örömnépében a zsinat megnyitása: de távolról sem tünnetés vagy kihívás szíkjából. — Egymás megértésére vagy szűkéségünk és a közös működésére; minden mely azt legkisebb mérvben is zavarja: komolyan eltávolítandó.

Színház.

— Boccaccio. —

Az első operette előadás meglepően sikerült. Az összeállítás s gondos rendezés ma is feltűnést keltett. A kiállítás fényes és költséges volt. A nagy színpad az énekessel egészzen megtelt, mert a karzementlyzet 30 tagból áll. Az operette előadásokat oly kiadásokban fogjuk élvezhetni mint az intendatúra idejében.

Az est fénypontját Halmayné (Fiametta) képezte ki az ösmert romance énelékelésével közönségünket a szó szoros értelmében magával ragadta. Jól iskolázott, erős és üde hangja még nincs ugyan teljesen kifejlesztve, mindazonáltal már ma is fényes jeleit adta hivatalosságának a mely egyaránt meglepett és gyönyörködtetett; a közönség viharos tapsal jutalmazta a művésznő által nyújtott élvezetet.

Kreccsányi Sarolta hat évi távollét után ma lépett fel először színpadunkon. Távolléte óta rendkívüli sokat nyert játék tekintetében, mozdulatai telvekc chiceel, melyek párisi iskola befojásáról tesznek tanúságot. Fogadtatása lelkes volt különbösen régi tisztelői részéről kik nagy számban jöttek üdvözölni a visszatért művésznőt. Hangja az alsóbb regiszterben erős és igen kellemes, míg a magasabb hangoknál hamis intonálást tapasztaltunk, a mit különbösen azon körülménynek is tulajdonítunk, hogy a művésznő tegnap látszólag nem volt kellően disponálva.

Mindazonáltal majdnem minden dalát erősen megtapsolták sőt többit ismételtettek is, s így a művésznő a sikerrel teljesen meg lehet elégedve.

Sz. Némethné kiről már tegnap is dicserőleg emlékeztünk meg bebizonyította, hogy épen ugy helyén van az operetben, mint a népszínműben. Énekrészeit correctül és finoman pontirozva aota elő, és a közönség részéről szinte elismerésben részesült. Ugyszin-

vilámok fényének, s a süketítő dörgésnek közepette, rosakatg kísértetként tévelyegtek a fedélzeten: apját hirta az egyik, a másik a testvérét, a harmadik ferje után sikoltozott.

Valami ösztön sugalma következtében ez a hatszáz ember nem szorongott egy tömegben, hanem kisebb csoportokká gyülekezett öszse: gyöngye a gyöngével, erős az erőssel.

Az egyes csoportok között akadálytalanul lehetett járni-kelni.

Néhány tengerész és katona (a legbátrabb szürkék) által képezett kis csoport a puskaporos kamara fölé telepedett, hogy a robbanás mely legközelebből őket volt érendő, legelőször is az ő szenvedéseiknek vessen véget.

A csoportokon különböző indulatok hullámzottak végig.

Némely csendes megadással, vagy buta fásultsággal válták sorsukat.

Mások zököt törték, szivrepesztően jajgattak, s a legteljesebb kétségbeesés képét mutatták.

Akadtak, akik térden állva könnyes szemekkel könyörögtek a legfőbbny igralmáért.

A katonák feleségei és gyermekei a földszeten levő közteremben kerestek menedéket, s ott együtt imádkoztak a tiszték és utások nejeivel.

Ez asszonyok közül néhányan oly fenéges nyugamat tanusítottak, hogy égtől leszállott vizgataló gyalyokl tüntek fel, kiket az ur küldött, hogy készítsék elő a halálra e halandókat, kiknek életét isten mindig elveheti: hisz ő adta nekik azt.

Nem így állott a dolog a többiekkel. Egy fiatal utazó köze edett Mac Gregor őrnaghoz.

tén Kreccsányiné is kinél kedvesebb soubre tteit képzlni sem lehet.

Németh pompás ehargeot szolgáltatott Lambertuccio szerepében. Egész uj felfogással játszta szerepét, tartózkodott a tulzásoktól, és diskrét játéka, egészséges humora és praeisén eke által már ma is a közönség kedvenczév lett. Tegnap különbösen mint couplet-énekes tünt fel, mert ezeket egy Baselhez vagy Vízváryhoz méltó comicummal adta elő, csak kár, hogy némely coupletja tulment a „szabad“ határain; mindazonáltal hatszor ismételtetek meg zajos tapsok mellett.

Latábar minden eddigi Piétrónál jobb vol. — Az est sikeréhez járultak még Csataár és Péntek is.

Az énekar és különbösen nagy zenekarunk Delin katnagj vezetésé alatt ma is szabatosan működött. A férfiak meglepően jól énekeltek.

A második és harmadik felvonásban igen szép uj díszleteket láttunk. A harmadik felvonásban egy kerti pavillon a Lehmann műhelyéből került ki s díszére válik színpadunknak. Közönség nagy számmal.

Sport.

— Vadászatok. —

Fejedelmi vadászatok. A Waldstein gróf hirschbergi, csehországi uradalmán nagy előkészületeket tesznek az ősi vadászatokra, melyekre Rudolf trónörökös és leje is megígérték megjelenésüket. Azonkívül ott lesznek Lipót bajor herczeg nejevel, Gizella főherczegnővel egytt. A vadászaton mintegy negyvenen fognak résztvenni.

A trónörökös erdélyi vadászata. Görény Szt.-Imrere, mint a „Kelet“ írja, már megérkeztek a trónörökös szobáinak berendezésére szükséges tárgyak 118 csomagban. A butorok egyszerűek, s legkevésbé sem mutatnak fényűzést. Az érkezett tárgyak közt vannak: ruhazekrények, vaságys, matrácok s illetve ágyneműekkel, toiletté-asztalok, ebédlő s egyéb asztal, nádszékek, moedóasztalok, ruhafogasok, porcellán edények, asztalnemtek, edények, üvegek és tükrök. Mind a járási szolgabíró, mind pedig a kincstár az utakat a havas felé kelő erélylyel javíttatja, ugyanannya, hogy azok eléggé járható állapotba vannak is. Csaknem a gyergyói határszélig kész az ut. A trónörökös eddigi biztos tudomás szerint novemberben fog elmenni a vadászatra.

Vadászatok a munkácsi uradalomban. Gróf Schönborn Árvin munkácsi uradalmában az e hó 1-én befejezett vadászatok, mint Munkácsról írják, az idén is, mint az előző években a legjobb eredményt mutatják föl. A vadászaton részt vettek a házi gazdán kívül Fürstenberg, Rattibor, Hohenlohe herczegek, Andrássy Gyula, Hoyos, Pálffy, Eszterházy, Chorinszky és Andrássy grókok és Ludwigsdorff báró. Elejtettek 33 db. agancsost; köztük egy 18-ast. Andrássy Gyula gróf, ki két igen szép szarvast lött, Munkácsról Terebesre utazott, a vadászárság többi tagjai is elutaztak tegnapelőtt.

Irodalom s művészet.

— Hugo Viktor a 48-diki szabadságharczról irt költeményt és az hírlik, hogy Petőfi halálát énekelte meg.

— A „Koszoru“ október havi füzeté a következő tartalommal jelent meg: Helvey Laura(képpel) Ábranyi Emiltől. Epitaphium (költemény) Kiss Józseftől. A hir (elbeszélés) Margitay Dezsőtől. Külföldről (színpadi levelek) Szerdahelyi Kálmántól. Irodalmi szemle.

— A népszínházban pénteken, e hó 7-én kerül először színe Margittay Dezső 5 színben irtott életképe: „A jó Isten“, mely mint genre e nemben első a népszínház de káin.

— Őrnagy ur! — szóla, — mit tart ön helyzetünkről?

— Uram! felelt az őrnagy — legyünk elkészülve arra, hogy még az éjjel itt hagyjuk ezt a földi siralomvölgyet.

A fiatalember szomorú mosollyal meghajította magát, s kezét szorítva az őrnaggyal, szóla:

— Szivem kibékült az istennel, őrnagy ur; és én mégis rettegek az utolsó pillanattól bár tudom, hogy e félelem abszurd.

E pillanatban, mintha a tenger dühbe jött volna azon, hogy más elem is pusztítja a hajót, uelyet ő a maga egyedüli sákmányának tartott, s ezer örvénye elnyeléssel fenyegetett: hegymagasságu hullámot zúdított rá, mely tört, zúzott mindent a fedélzeten, s öszseroncsolta az irányítót, az állványtjal együtt magával ragadta a mélybe. A hullámviszony erővel sújtott; pillanatyit süketítő csend következett rá, mert mindenki rémüllettel tekintett maga körül, hogy kedvese közül nem ragadott-e valakit magával az ár.

Hirtelen egy fiatal másodkormányos ijedt hangja csendült föl:

— Kapitány! a Kent-nek nincs többé irányítójá.

Kinos felajdulá: követte e szavakat; mindenki tudta, hogy ez a hajó vesztét jelentti; az Oceán kényére voltak bízva.

Egy fiatal tiszt, kin eddig a kétségbeesésnek legkisebb jele sem latszott, búskomor arccal egy szöke főtört vett elő tárcsájából, s azt szívére helyezte.

(Vége. köv.)

Gr. Széchényi Béla keleti utazásából megjelent a 15-ik füzet a Révai-testvérek kiadásában Budapest. Ára 30 kr.

Keresztény egyháztörténelem című nagy munka első része a XVI. és XVII. század) jelent meg Balog Ferencz debr. ref. hittanszaki tanártól ifj. Csáthy Károly kiadásában. Ára 1 frt 20 kr.

Magyar Üzletkönyv című munkára hirdet előfizetést M u d r o n y Pál. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető szerzőnél (Budapest, korróna-herceg-utca 6. szám.)

Előfizetési felhívás

"DEBRECZENI ELLENŐR"

VIII. évi folyamára.

Előfizetési árak:

Egy hónapra: — 1 frt.
Negyedévre: okt.—decz. — 2 — 50 kr.
Előfizetheti helyben Kutasi Imre könyvnyomdájában, — továbbá Telegdy K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, a vidéken postautalvánnyal minden posta hivatalnál.

A „Debreczeni Ellenőr” szerkesztősége s kiadóhivatala.

Napi hírek.

Meghívás. 1881. október 6-án d. e. 9 órakor az 1848/9-iki magyar önvédelmi harcban elvált vértanúkért a helybeli r. kath. templomban gyász-istenisztelet tartatik, melyre mindenkit hazafiai tisztelettel meghív a debreczeni 1848/9-iki honvéd-egylet.

A debreczeni református egyház tanácsa f. év október hó 6-án d. u. 3 órakor gazdasági ülést tart.

Önkéntesek a tiszti vizsgát mint értesülünk jó sikerrel tették le Nagyváradon, honnan tegnap tértek vissza. A b a k á k közül Tóth István, Lőfkovics Márton, Olán Miklós, Keuez S. Magos I. és Bogdanovics J. s a huszárak közül pedig Székács József és Hajdu Aladár. Tiszta István Thót Emil kitűnően képesítettnek találtattak. Fürst Ödön, Bészler K. és Kuczik Gábor önkéntesek egy tantárgyból pótvizsgára utasítottak.

Zsinati előtanácsokmány. Az egyetemes konvent elnöke id. baró Vay Miklós ur a püspöki kart és főgondnok urakat előtanácskozásra e hó 6-ára Debreczenbe hívta össze, a mikor fog megállapítani, hogy ki kérsék fel az egyházi szónoklat végeztésére; továbbá a zsinati képviselők részére engedélyezett utazási árleengedési kedvezmény, mily eljárás mellett lesz élvezhető?

Az október 6-iki ünnepély alkalmából a róm. kath. templomban tartandó gyászisteniszteleten színházunk nagy erős énekkara is énekelni fog.

Zsinati képviselők választása. A dunamelléki egyházközségekben a legelső tanítványok részéről pótképviselővé Vámos Béla kecskeméti jogtanár; a gimnasiumok részéről rendes képviselőül Öreg János n.-kőrösi tanár választattak meg. A felső-baranyai egyházmegye részéről világi rendes képviselőül Dr. Balagi Mór választották.

A „Váljunk el” nagyhatású vigjáték mint haljuk szombaton fog másodszer színe kerülni tekintettel a nagy vásárra ide jövő idegenekre.

Kataszter. Kir. becső biztos T. Ujfalussy Soma ur osztályba sorozási eljárását a beállott október hóban a Bánki kaszállókban fogja folytatni, az adó-telekönnyvek az alábbi névsorban foglalnak sorrendre szerint. Miután azonban azt, hogy mely kaszálóra, mely napon kerül az osztálybasorozás, előre meghatározni egyáltalában nem lehet: figyelmzettnek az alább nevezett birtokok, u. m. Madar István, Kálmán András, Sebes György, Zivuska Ferenc, Nyilas Ferencz, Fodor Sándor, Veres László, Vasvári Mihály, Szatmári István, Hegedűs György, Madar Nihály, Major István, Turi János, Tokaji Gábor, Kovács István, Fekete József, Bokor István, Vajó Nagy István, Kopányi András, Bancsi Bálint, Márton Ferencz, Pap János, Tóth Ferencz, Bakos Gábor, Főrián Dániel, Tókes István, Somogyi Gábor, Vársári István; miszerint a kaszálójukban tartózkodó családjeleknek tegyük köteleességébe, a belvizek által megrongált vagy másnemű sílány területeknek felmérését. Debreczen, 1881. okt. 1-én. A városi tanács.

A szingizgató urhoz. A rendkívül jeles előadások városunk műpartolói közönsége részéről mindenfelé elismerésben részesítettnek, csak azt a kérést intézzük a szingizgató urhoz, hogy a tühretlen hossza nyúló előadásokon valamely uton rövidíteni sziveskedjék. — Több színházlátogató.

Papp György, e jónévű vendéglősnök czegledémczai saját házául a „Zöld kocsor u.”-hoz címzett vendéglőt nyitott, hol tiszta jó borok és kitűnő izletes ételek kaphatók. A derék vendéglőt feleslegesnek tartjuk bővebben is ajánlani.

Gyászhir. Szűcs Károly nagyléti református lelkész, S z ű c s I s t v á n d e b r e c z e n i t ö r v é n y s z é k i b i r ó n a k bátyja elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt volt óriási részvét mellett Nagylétán. Béke lengjen prai felett!

Államtisztviselők özvegyeinek előadógo. Az állam pénzügyi helyzeténél fogva csak szerény nyugdíj biztosíthatván tisztviselői özvegyeinek, a pénzügyminiszter elrendelte, hogy minden dohányáruda, ugyszintén lottógyűjtőbe betöltésénél — az államkincstár érdekeinek

megóvása mellett — államtisztviselők özvegyei elsőszéggel birjanak, ha különben a kezeléshez szükséges kellekkel fel vannak ruházva.

Salamoni ítélet. Három vándorlegény ment be egy község előjárójához utközben és sajtóságos kérést terjesztettek az elé. Vándorlásuk közben egy szép tajtékkipát találtak s mind a három jogot formát annak tulajdonához. Ebből származó vitaközásuk közben végre is abban egyeztek meg, hogy a legközelebbi helység előjárójának előadják az esetet és beleegyeznek annak ítéletébe. Ugy is tettek. — Az illető előjáró eleinte csóválta a fejét e különös kérésben, de azután mégis elfogadta a bírásokodás szerepét. „Hová való vagy?” — kérdi az elsőt. „En szegedi gyerek vagyok.” „Es te?” „En erdélyi fiu vagyok.” „Es te?” „En miskolci.” — A bírő ezzel megállapította az illetőségüket s azt határozta, hogy a pipát a miskolci kapja. — „De miért épen a miskolci?” — kérdezte egyszerre a másik kettő. „Mert gyerekeknek és fiuknak nem való a dohányzás.”

Uránjót megszöktető kocsis. Cornwallban kinos feltűnést keltett a következő eset. Egy igen magas állású tisztnek fiatal, alig 23 éves neje, két gyermek anyja, tulajdonosa sajtát vagy vagyonát, idős férjének fiatal kocsisával megszöktött. A nő égorát ment meglátogatni; mult pénteken pedig a sógor ment vadászatra testvérével, a nő férjével. A nő azalatt kikocsizott a kocsisal, s este a kocsis és lovakat ismeretlen férfi vitte haza. A nő és a kocsis hajón Devonportba, onnan meg Isten tudja hova mentek.

A vad házasságok. Temes megye területén, mint tudjuk, rendkívül elszaporodtak, úgy hogy a nép erkölcsi érzületét nagybán veszélyeztető ezen viszás állapot megszüntetése a közigazgatási hatóságok közbelépését tettes szükségessé. A hatóságoknak érélyes, de a mellett tapintatos eljárása az „Orsz. Ert.” szerint már eddig is a legbiztosabb siker által kísértetett, mert már igen sokan törvényes házasságra léptek, s ezek példáját a többiek is hajlandók követni.

Kossuth Lajosról a napokban megjelent hírekkel szemben az „Egyetértés” a következőket írja: Mindenké előtt az nem áll, s ezt a legmélyebb sajnálattal halljuk, hogy nagy hazánkfa jó egészségben van. Már hetek óta erős köhögésben, mértékföltölti álmatlanságban s ennek következményeiben szenved. Hozzájárul ehhez, hogy munkája befejezésével roppantul siet, naponta 10—12 órát is dolgozik, s e miatt olykor napokig sem mozdul ki házából egy kis sétára, ami pedig náia a régi megszokás folytán elsőrendű életszükség. Aból a hírből, hogy nemrég a turini protestáns temetőben Kossuth és fia jelenlétében leleplezték volna Iház ezredesnek mellszobrát, melyhez a rajzot ifj. Kossuth Lajos készítette, annyit igaz, hogy még a nyár folytán építettek az Iház ezredes sírja fölé szép emléket; de ennek semmiféle leleplezése nem történt, azon tehát meg nem jelent senki, legkevésbé Kossuth ki soha temetőbe nem jár s még soha neje sírját sem látogatta meg. A síremléket ifj. Kossuth Lajos tervezte Ferencz bátyja társaságában; atyjuk pedig a következő felirattal vésette rá:

PARATLAN HŰSÉGŰ BARÁTJA

A SZÁMKIVETÉS KERESVEIBEN

32 ÉVEN AT

TÁNTORHITATLAN OSZTÁLYOSA

A MAGYAR SZABADSÁGHARCZ

EGYIK KIÜNŐ BAJNOKA

I H Á S Z I H Á S Z D Á N I E L

EZREDEK

EMLEKÉNEK

GYÁSZOLÓ BARÁTJA

KOSSUTH LAJOS

HÁLÁS KEGYELETTEL EMELTE.

ÉLT 68 ÉVET 1881—1813

MEGHALT COLLEGNÓBAN

APRILIS 10-IKÉN +.

Sajátoság család. Egy brünni kereskedő boltjába minap egy szolga kíséretében elegenul öltözött s előkelő magatartású ur lépett be. A gazdag idegen, kinek jobb keze fel volt kötve, természetesen vásárolni akar s a kereskedő készséggel rakja eléje legszébb áruit. A hécsi dialectussal beszélő uri egyén mindent megnéz s végre különféle tárgyakat választ ki, melyek értéke 200 frtra rugott. A tulboldog kereskedő becsomagolja a tárgyakat, az idegen peaug a zsebébe nyul pénztárczájért, hogy a számlát azonnal kiízesse. A tárcsa azonban nincs vele. — „Az ördögbe is, kiáltja hirtelen, tárczámat otthon hagytam. János szonnal szaladj haza s a felehangemőli kérd el a pénzt. Uram, legyen szives darab papirt és írót adni, hogy feleségemnek pár sort írassak. — A kereskedő a legnagyobb készséggel nyújtja a kért írószereket, de az idegennek igen nehezére esik az írás, mert jobb keze fáj s föl van kötve. „Nem, nem megy... szől végre... nem volna ön olyan jó uram: s helyettem megírná a levelet? — A kereskedő tiszteletteljesen veszi kezébe az írót s a további parancsra vár. — „Egész röviden csak pár szót írjon; „Légy oly jó s e sorok átadójával küldj 200 forintot. Károly.” Különös véletlenség — jegyezte meg a kereskedő, — „a z é n e v e m i s K á r o l y.” — „Rendkívül örülök neki, felelte az idegen, mi közben a szolga kezébe vette a levélkét s gyorsan eltávozott. A vevő és a kereskedő váraakoztak... elmulik negyedóra, de a János csak nem jön. Az idegen többször kinéz s midőn már félóra mult el így, igen nyugtalan-kodni kezdett. — „Csak nem szökött meg a szolgám a pénzzel?” — „De uram... ma minden lehetséges, mert vissza kellett már jönnia.” S midőn még egy negyed mult el, a nyugtalankodó idegen ezt kiáltotta: „Kénytelen vagyok haza menni, hogy megtudjam mi történt ott. A tárgyakat egyelőre tegye szá-

momra félre, holnap reggel eljövök, megfizetem s elvitetem.” — Midőn este a kereskedő hazament, elbeszéli feleségének, hogy egy bécsivel kötött üzlettel csinos összeget nyer. — „De mond csak kedves férjem — vág közbe a nő — mire kellett ma a 200 frt?” „Nekem?” — „Hisz ez csak a te írásod!” A kereskedő majd hogy hagyott nem vágta magát az ijedelemről; az idegen megcsalta! Természetesen.

Almásrétes — mint apagyilkos. No még ilyen apagyilkost sem jegyzett fel a bűnkronika! Még eddig nem fordult elő, hogy almásrétes szerepelt volna a vádlottak padján. Bécsben történt meg a szörnyű história. — Reschberger János háztulajdonos összeveszett mostoha fiával, Kotsvarek Károlyval. Az összekocczanás verkedésébe nőtte ki magát. — Kotsvarek addig fojtogatta mostoha apját, míg az holtan rogyott össze. A gonosz fiut elfogták és a fenytőt törvényszéknek adták át. A vizsgálatot megindították, Kotsvareket vizsgálati fogságba helyezték, de mindenki ámulatára harmadnapra szabadlábra helyezték és a vizsgálatot beszüntették. Kitűnt ugyanis, hogy az öreg Reschberger az összekocczanás kezdetén egy darab almásrétet tartott százában! Egy falat a cigány-utczába szaladt és ez okozta halálát. Természetes, hogy az ügyész az almásrétes ellen nem hozhatván vád alá helyezési határozatot, kénytelen volt Kotsvareket szabadlábra helyezni.

Török kincskeresők Temesvárott. Temesvárról jelentik: Egy pár nap óta különös eset foglalkoztatja városunkat. Már régebben a török kormány a közös hadügyminiszteriumhoz engedélyt folyamodott az iránt, hogy azon kincset, melyet Szelim, Temesvár városának utolsó paszája az 1716-iki háboru alkalmával a városban hátrahagyott, kiáshassa. Ugy látszik, hogy a törökök e kincs létezéséről tökéletesen meg voltak győződve és meglehetősen nagyra is tartották, mert a kiáshatósokra vonatkozó kérényeket több ízben megújították. Legutoljára a 60-as években adtak be ilyen kérényet. Akkor Temesvárra az osztrák követség által ajánlva egy öreg meghatalmazott érkezett ki magát Koronai altábornagynak az akkori temesvári katonai parancsnoknak bemutatva, tőle engedélyt kért az említett kincs kiáshatására. Az altábornagy utasításokért Bécsbe fordult, honnét azt a feleletet kapta, hogy a török meghatalmazott ásatásainak utjába ne gőrdítsen akadályokat, ha az ásatások nem okoznak jelentékenyebb károkat. — A török meghatalmazott, ki az utolsó pasa egyik unokája volt, magával hozott számos tervet, melyeket ásatásainál felhasználhat. — A török mellé Conte Zevon, akkori időben városzerte ismert tiszt, rendeltetett, és ennek tanácsadásaival meg is kezdette az ásatásokat a dologhoz mellett levő sétatéren. Néhány nap múlva Bittner nevű vasuthivatalnok figyelmeztette az efendit, hogy ama sáncok, melyek a tervben le vannak rajzolva, — nem a sétatéren, hanem a sertesvásr-téren vannak. — A török nagy buzgalommal kutatta fel most ez új tért mindaddig, míg a hatóság, mely a nagyobb mérvű ásatásokat aggályosaknak tartá, ezen ásatásokat végkép betiltott. Ez ügyre vonatkozó irományok a temesvári katonai parancsnoknál őriztetnek. A már feledésbe ment kiáshatási kérdést most újra bolygatja a török kormány s ugy látszik, hogy Kónstantinápolyban újabb és biztosabb adatokra bukkantak e kincs hol létere vonatkozólag.

Időjárás október 4.

Európában: A nagy légnymás (766—767) a kontinens északi, a depresszió (756—757) annak déli részében van. Északias mérsékelt szeleknél j az idő többnyire boros, hűvös, csapadékok gyéren és kevés.

Hazánkban: Többnyire északi, mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet északnyugaton alább szállt; a légnymás északon késsé nagyobbodott. Az idő általában felhős, boros, az ország minden részében esőkkel, Késmárkon havazással; de a csapadékok többnyire csekély mennyiségben és nem tartósok voltak.

Kilátás a jövő időre. Hazánkban: Általában felhős-boros időt várhatni, csapadék helyenkint csekély és inkább éjjel lehet.

Közgazdaság.

Budapesti sertésvásár.

A sertés kereskedelmi csarnok jelentése Az árak szombat óta nem változtak. Üzlet lanyha.

Piaczi árak a heti vásáron.

1 hectoliter buza	8.30—8.94
1 „ kétszeres	6.66—7.32
1 „ rozs	5.04—5.70
1 „ árpa	2.94—3.58
1 „ zab	2.36—2.86
1 „ tengeri	5.04—5.70
1 „ köles	4.88—5.54
1 „ köles kása	8.94
1 „ zsák burgonya, 50 kilog.	1.20
100 kilo szalonna	66, 67, 68.
100 kilo hár	70, 71, 72.

Husárak: megállapítva s bejelenve 1881. okt. 5-től 12-ig következők: 44 kr Magyar Gábornál dedó-utca 125. sz. 48 kr Magyar Gábornál piac 1-ső székben, Szentessi Istvánnál piac 2-ik szék, Nagy Józsefnél piac 3-ik székben egyévre az 1-ső köser-székben a piacon. Minden többi bejelentett

mészárszéke kben pedig 46 kr. — Debreczen okt. 4, Debreczen város kapitányi hivatala.

A budapesti terménycsarnok távürgönye.

Budapest, okt. 4.
A mai gabonatösdén szokatlanul terjedelmes kész áru üzlet fejlődött. Buza bőségesen kínálott, de egyszersmind élénken keresett minék folytán emelkedő irányzat mellett a forgalom mintegy 30000 mmászára rugott. Csaknem valamennyi buzafaj ára emelkedett: jó minőségű aczélos buza 15—20 krral, más faj pedig 10—15 krral drágábban fizettetett. Legmagasabb ár gyanánt fizettetett 76.5, 77.5 és 78.5 k tiszavidéki búzáért 13.10 frt, legkisebb ár gyanánt pedig 73 k somogy megyei búzáért 12.10 forint.

Hivatalosan jegyztetett:

Szokványbuzatavaszra 13.40—13.41.
Szokványbuza őszre 12.80—12.85.
Bánsági tengeri május—juniusra 1882. 7.52—7.57.
Szokványzab tavaszra 8.35—8.40.
Szokványzab őszre 7.75—7.80.
Káposztarepce őszre—októberre 13%—13%.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti sűrgönyei.)
Budapest, oct. 5. (Érk. d. u. 2 ó.)
A képviselőház mai ülésében az osztályok unjonan kisorsoltattak — és kilencz bíráló bizottság és tizenegy szakbizottság választása megejtetett. — A Deákuszoró végrehajtó bizottsága elfogadta Huszárjűlő tervét.
Tunis, oct. 5. (Érk. d. u. 2 óra.)
A Medziargaban történt mészárlás miatt nagy izgatottság uralkodik. Az angol és francia consulok a vizsgálatban részt vesznek.

Róma, oct. 5. A király Monzából üdvözölte Ausztria-Magyarország uralkodóját névnapja alkalmából.

Kiel, oct. 5. (Érk. d. u. 2 órakor.)
Moltke tábornagy a tengerészti kuszinóba elősorolta, hogy a hadseregnek biztosítani kell a határon kívül vívott háboru sikerét, míg a tengerészet feladata hazai tengerpartok, megvédésében rejlik.

Bukarest, oct. 5. (Érk. d. u. 2 ó.)
Mint hogy Törökországban a marhavész kiűtött, a marhaszállítás Romániában ellenőriztetik.

Cairó, okt. 4. A Pol. Cor. jelentése. Épen most jutott tudomásra, hogy Egyiptomban két kormánybiztos küldetett ki, a mi különösen az akirályhoz közel álló körökben nagy mozgalmat idézett elő, amennyiben konstantinápolyi jelentések szerint e biztosok nagy jelentőségű felhatalmazással bírnak a szultántól. Scheriff pasa lemondott a kamarák létesítéséről és Consejo generant életbe léptetni, melyek kebeléből egy bizottság a minisztertanácssal egyetemben tanácskozna Cairóban a létesítendő törvények felett.

Bécs, okt. 4. A Pol. Cor. nyilvánosságra hozza I. Sándor bolgár fejedelem manifesztumát, az államtanács létesítését illetőleg. Többek között azt érinti, ha a megválasztott tagok fele 3 évenkint ki fog sorsoltatni és a fejedelem által kinevezettek mandátuma 2 évig tart, mindkét esetben azonban újra megválaszthatók. Az államtanácsosoknak bolgár nemzetiségbelieknek és legalább 30 évesnek és valamely magasabb hivatalnoknak kell lenni. Az elnököt és alelnököt a fejedelem nevezi ki a tanács kebeléből. Az előbbi 12000 frank, az utóbbi 10000 frank fizetést huz.

Konstantinápoly, szept. 4. A hadikárpótlást tárgyaló orosz jegyzék azon követelést állítja fel, hogy a porta hozza nyilvánosságra azon tartalékokat, melyekből az orosz követelést fedezni véli.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

I. bérlet. 4 szám.
C-űrtőrd, október 6-án.

CSÓK.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Dóczy Lajos

Személyek:

Server, Navarra királya	Somló
Blanda neje	H. Dancs Nina
Apólar	Abonyi
Fidelio	Tóth Antal
Angela leánya	Kissné
Subrinus pap	Németh
Carlo	Latabár
Marietta	Latabár Aranka.

Felolós szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

